

Bijlagen met betrekking tot *Het reservaat*:

1. Besprekingen en recensies in de pers
2. Overzicht van de uitgaven
3. Prijzen
4. Vertalingen
5. Bewerkingen voor toneel
6. Licentiaatsverhandelingen

Bijlage 1. Besprekingen en recensies van *Het reservaat* in de pers

- H.L. (Hubert Lampo), 'Ward Ruyslinck. *Het reservaat*'. In: *Volksgazet*, 23 april 1964.
- Eric van der Steen, 'Vlamingen met fantasie'. In: *Het Parool*, 2 mei 1964.
- Jan Walravens, '*Het reservaat* – nieuwe roman van Ward Ruyslinck'. In: *Algemeen Handelsblad*, 9 mei 1964
- K.F. [Kees Fens], 'Witte olifant'. In: *De Tijd-De Maasbode*, 20 mei 1964.
- Wim Hazeu, 'Ward Ruyslinck en het geestelijk engagement. *Het reservaat*, goed gecomponeerde, overtuigende roman'. In: *Delftsche Courant*, 11 juni 1964.
- Paul Haimon, 'Etische boodschap in *Het reservaat*. Ward Ruyslinck: totalitair systeem bedreigt democratie'. In: *Limburgs Dagblad*, 12 juni 1964.
- Paul Hardy, 'Pleidooi voor het individu. Ward Ruyslinck: *Het reservaat*'. In: *Gazet van Antwerpen*, 16 juni 1964.
- Huib Thomassen, 'Und dann und wann ein weisser Elefant'. In: *De Nieuwe Gids*, 27 en 28 juni 1964.
- B.F. Van Vlierden, 'Het achterhoedegevecht van W. Ruyslinck'. In: *Streven*, maandblad voor geestesleven en cultuur, jrg. 17, juli 1964.
- Urbain van de Voorde, 'Een projectie in morgen'. In: *De Standaard*, 4 juli 1964.
- J. Greshoff. 'Ontmenselijking van de mens. Mengeling van strekkingroman en conte philosophique. *Het Reservaat* van Ward Ruyslinck'. In: *Het Vaderland*, 11 juli 1964.
- Javeh Jovas, 'Ward Ruyslinck: *Het reservaat*'. In: *Links*, 14 juli 1964.
- Georges van Vrekhem, '*Het reservaat* van Ward Ruyslinck'. In: *Vooruit*, 16 juli 1964.
- Feniks, 'Ward Ruyslinck: *Het reservaat*'. In: 't Pallieterke, jrg. 20, nr. 29, 16 juli 1964.
- Jan Spierdijk, 'Gruwelijk "toekomstbeeld" van Ward Ruyslinck. *Het Reservaat* nieuwe roman van Vlaming' In: *De Telegraaf*, 1 augustus 1964.
- B. Roest Crollius, 'Virtuose roman over robotmaatschappij'. In: *Algemeen Dagblad*, 17 oktober 1964.
- Lieve Scheer, 'Een toekomstroman van Ward Ruyslinck'. In: *Dietsche Warande & Belfort*, jrg. 109, nr. 9, november 1964, p. 9-11.
- M. Sybr. Koops, 'Nieuw werk van Ruyslinck, Raes en Schouwenaars'. In: *Het Vrije Volk*, 14 november 1964.

- L. Th. Lehmann, 'Ruyslinck: *Het reservaat*'. In: *Vrij Nederland*, 20 maart 1965.
- Robin Hannelore, 'Anti-bestialisme en choquante eerlijkheid'. In: *Heibel*, jrg. 1, nr. 1, 1965, p. 34.
- Luc Lamberechts, 'Ward Ruyslinck: *Het reservaat*'. In: *Jong-Nederlands literair tijdschrift*, jrg. 2, nr. 2, 1965, p. 4-11.
- Lieve Scheer, 'Röntgens van Ruyslinck IX', 'Pleidooi voor een vertrapte Jonas, *Het reservaat*'. In: *Dietsche Warande & Belfort*, 1970, jrg. 115, nr. 4, p. 247-260.
- Clemens Spijker, '*Het reservaat*'. In: *Twentse Courant*, 8 juni 1974.
- Aimé Bernard, 'Pêle-mêle'. In: *Nieuwe stemmen*, jrg. 30, nr. 6, 1974, p. 184-185.
- Roger Arteel, '*Het reservaat*'. In: *Ons Erfdeel*, jrg. 19, nr. 2, maart-april 1976, p. 283-284.
- Wim D'Haveloose, 'Ruyslinck in het Engels'. In: *De Standaard*, 4 augustus 1978.
- Nicole Verschoore, 'Verstarring of evolutie'. In: *Het Laatste Nieuws*, 10 november 1978.
- M. de Bie, 'Ward Ruyslinck: *Het reservaat*'. In: *Uitgelezen 2*, Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum, 's-Gravenhage 1983, p. 85-88.
- André Demedts, 'Ward Ruyslinck: een onzer groten'. In: *Het Nieuwsblad*, 28 mei 1984.

Bijlage 2. Overzicht van de uitgaven van *Het reservaat*

Het reservaat verscheen in 1964.

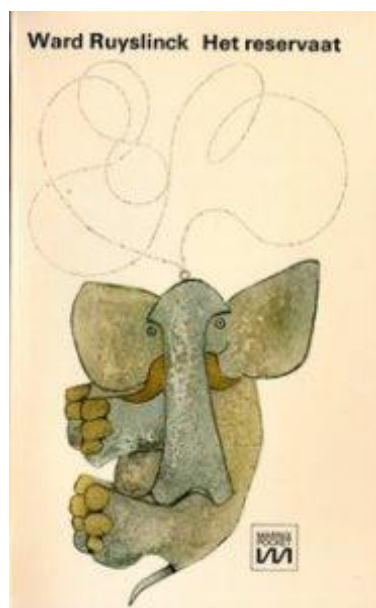
In 1970 was de 5^e druk verschenen en in 1972 de 6^e druk.

In 1978 verscheen de 11^e druk en tot slot in 1997 (na 33 jaar) de 22^e druk.

Hieronder zijn enkele illustraties van omslagen van het werk weergegeven.



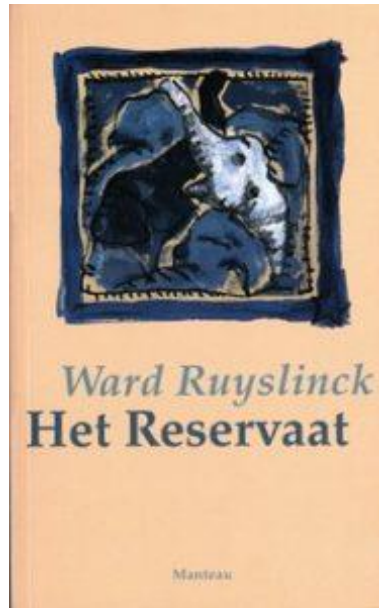
Het reservaat, Ward Ruyslinck, 1^e druk 1964



6e druk (1972) gMP 52



11^e druk (1978)



22e druk (1997) paperback

Bijlage 3. Prijzen

Het reservaat is tweemaal bekroond.



In 1965 met Referendum van de Vlaamse Letterkunde

Omdat deze prijs nergens wordt vermeld heb ik hier een afbeelding van de voor- en achterzijde van de gedenkplaque opgenomen.

Hugo Claus weigerde voorgaande jaren deze prijs in ontvangst te nemen. (Bron: Henk Suèr, 'Hugo Claus, prijzenbreker, wil geld zien. Minstens maandloon ongeschoolde arbeider.' In: *De Tijd-Maasbode*, 10 november 1964.)

Waarschijnlijk wilde Ruyslinck in 1965 – toen *Het reservaat* met deze onderscheiding werd bekroond – Claus niet nadoen, maar heeft hij geen ruchtbaarheid aan de bekroning met deze prijs gegeven.

In 1967 ontving Ruyslinck voor *Het reservaat* de Prijs voor Letterkunde van de Vlaamse Provinciën. (Wel vermeld in de derde en latere drukken van *Het reservaat*.)

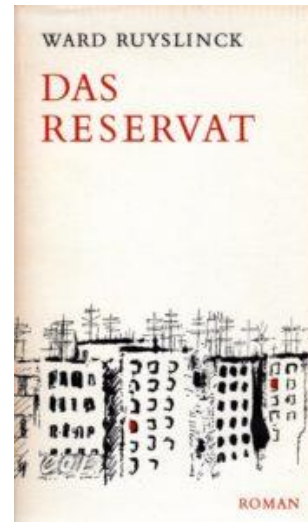
Mede door vertalingen in het Duits en Engels van onder andere *Het reservaat* ontving Ruyslinck in 1980 de Europalia Literatuurprijs voor zijn tot dan verschenen oeuvre.

Bijlage 4. Vertalingen

Het reservaat is vertaald in zes Europese talen:

Duits

Das Reservat, Georg Hermanowski,
Bibliotheca Christiana, Bonn 1966.



Pools

Rezerwat, Halina Leonowicz,
Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa, 1972.



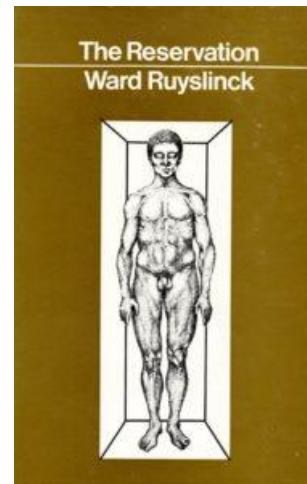
Hongaars

A rezervátum, Szilagyi Tibor,
Europa Könyvkiado, Budapest, 1976.



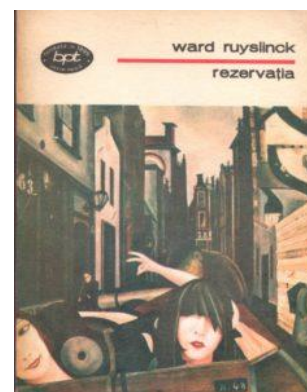
Engels

David Smith, *The reservation*,
Peter Owen, London, 1978.



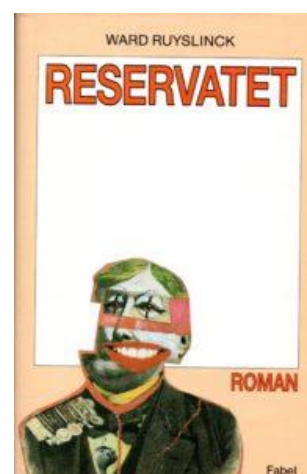
Roemeens

Rezervatia, Ion Caraion, Editura Minerva,
Bucuresti, 1979 (Biblioteca Pentru Toti).



Zweeds

Reservatet, Ingrid Wikén-Bonde,
Fabel, Stockholm, 1984.



De vertaalrechten van *Het reservaat* zijn verkocht aan de Franse uitgever Morel die in 1981 failliet is gegaan. De vertaalrechten zijn toen in de failliete boedel terechtgekomen, waardoor er geen Franse vertaling verschenen is.

Bijlage 5. *Het reservaat* bewerkt voor toneel

1972

Het reservaat,

bewerking voor totaaltheater (toneel, orkest, ballet en koor) door Aarnout de Bruyne.
Uitvoering in 1972 met medewerking van meer dan honderd leerlingen van het Scheldemond College te Vlissingen.



Uitvoering door de leerlingenvereniging 'Flesj' op 16 en 17 maart 1972 te Vlissingen.

NN, 'Scheldemond brengt unieke toneelavonden in Vlissingen. Auteur zal zelf ook present zijn'. In: *Provinciale Zeeuwse Courant*, 14 maart 1972.

NN, 'Toneel totaal met koor, orkest en ballet. Flesj presenteerde *Het reservaat* van Ruyslinck op schoolavond Scheldemond'. In: *Provinciale Zeeuwse Courant*, 17 maart 1972.

1973

Homo mollis czyli człowiek wrażliwy (*Homo mollis of de gevoelsmens*)

bewerking voor toneel door Jan Machulski van *Rezerwat* (de Poolse vertaling van Halina Leonowicz van *Het reservaat*).

Première op 23 november 1973, opvoeringen in de seizoenen '73-'75 door het Ochoty Teatr (in het Cultureel Centrum van Warschau,).
Op het theaterfestival in het voorjaar van 1974 te Szczecin (Stettin) werd het stuk bekroond met de jury- en de publieksprijs.

1976

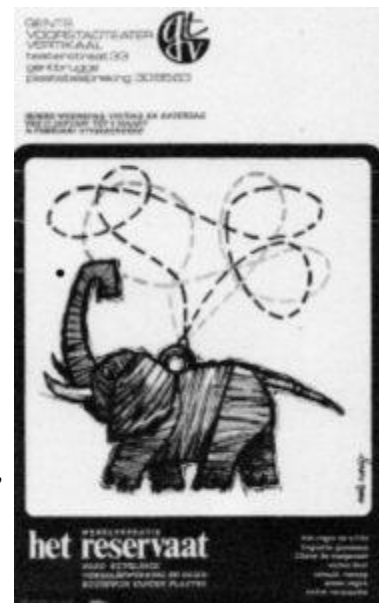
Het reservaat,

toneelbewerking van Boudewijn van der Plaetse.
Uitgegeven door Vereniging van Vlaamse Toneelauteurs, Hedendaags Nederlands toneel, deel 29, Wuustwezel 1976.

Opvoeringen door Teater Vertikaal in Gentbrugge, Brussel en Antwerpen, 1976.

Marcel van Nieuwenborgh, 'Vander Plaetse brengt Ruyslinck op de planken. Ruyslinck: Boek nog altijd aktueel'. In: *De Standaard*, 19 januari 1975.

G. Meuleman, 'Vertikaal brengt gebalde toneelversie van Ruyslincks *Reservaat*'. In: *De Nieuwe Gids*, 3 februari 1976.



1979 -1980

Het reservaat,

toneelbewerking van Paul Celis.

Opvoeringen in het Fakkeltheater en het MeirTheater in Antwerpen.

Tjok, 'Het duel met de pudding. Een gesprek met Ward Ruyslinck' (n.a.v. het succes van de toneelbewerking van *Het reservaat* in het Antwerpse Meirtheater). In: *TJOK* (CJP), maart 1980.

1978 - 1996

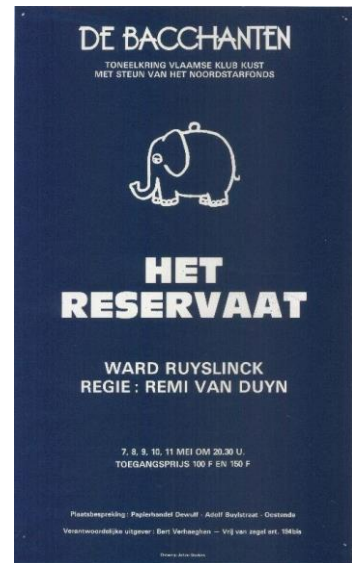
**Uitvoeringen van *Het reservaat*
door amateurgezelschappen:**

In 1978 werd *Het reservaat* opgevoerd door Toneelkring St. Rembert uit Torhout.

Eind jaren 70:

Vijf opvoeringen in het Feest- en Cultuurpaleis te Oostende door toneelvereniging De Bacchanten, onderdeel van de Vlaamse Klub Kust.

In 1996 werd *Het reservaat* opgevoerd door de Koninklijke Toneelvereniging George Bernard Shaw te Gent in een toneelbewerking van Jos van Gorp.



Bijlage 6. Licentiaatsverhandelingen over *Het reservaat*

Aline Christiaens, '*Het reservaat*' van Ward Ruyslinck als anti-utopie. Een vergelijkende studie met '*1984*' van George Orwell en '*Brave new world*' van Aldous Huxley, Katholieke Universiteit Leuven, 1972.

Michel Backaert, Ruyslinck 's '*Reservaat*'. Eenheid van vorm en thematiek, Vrije Universiteit Brussel, 1975.

Christine Janssens, Analyse van enkele structuuraspecten van Ruyslincks roman '*Het reservaat*', Universitaire Instelling Antwerpen, 1977.

Marleen Huybrecht, Poging tot vergelijkende interpretatie van twee anti-utopieën: '*Het Reservaat*' van Ward Ruyslinck en '*Brave New World*' van Aldous Huxley, Vrije Universiteit Brussel, 1979.

Maarten van Boxtel, 'Verdrukking der Muzikanten en Poëten' – 'Een structuur-analyse van Ruyslinck's *Het reservaat* op muzikale grondslag'. Scriptie voor de Universiteit van Tilburg, Tilburg, 2 december 1980.

Marc Sinnaeve, '*Het reservaat*' van Ward Ruyslinck in het licht van de anti-utopie, Université Libre de Bruxelles, 1984.